Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Я – Дух одвічної стихії,
що зберіг Тебе
від татарської потопи
й поставив на грані
двох світів
творити нове життя...

*Із Декалогу
українського націоналіста*

29 (603)
21 липня
2016 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

НАВІЩО ЯТРИТИ РАНИ...

Прикро про це писати, але Україну знову розпинають між східним і західним сусідом. Як це і було протягом століть. У час жорстокої війни на сході, коли щодня гинуть найкращі сини народу, ще вчорашні, здавалося, наші стратегічні союзники – поляки вдарили нам у спину. Верхня палата польського парламенту, сенат, звернувся до сейму з пропозицією визнати події на Волині 1943-го року «геноцидом поляків» з боку українських націоналістів й оголосити 11 липня днем пам'яті його жертв.

Здавалося б, ми вже перегорнули цю сторінку нашої спільної трагічної історії ще в часи президентів Кучми і Квасневського, що підтвердив у своє президентство і Ющенко: «Прощаємо і просимо прощення!..» Бо якщо вже виставляти рахунки, а таки напевне доведеться Верховній Раді ухвалювати адекватне рішення, то український мартиролог жертв польської окупації напевне буде набагато більшим *(чит. «Час нагадати все», 2 стор.)*. Не думалось, що доведеться. Хоч до цього йшло.

З приходом до влади партії «Право і справедливість» Анджея Дуди в Польщі почали розкручувати антиукраїнську істерію. Як зазначає політолог Олександр Аронець, «замовник "свята" – в Кремлі». Цей спалах україножерності є частиною гібридної війни, яку Москва веде проти нашої держави, і його почали дуже активно роздмухувати після оприлюднення ідеї створення Балто-Чорноморського союзу – Польщі–України–Литви, а в перспективі Румунії і Туреччини для захисту від московської аґресії.

Ще недавно здавалось, що в поляків є розуміння того, що Україна захищає не лише себе від російського потопу, а й Польщу, що сусіди підтримують нас у цей доленосний час. Виявляється, що ні. Питається, невже польські політики у такий важкий для України час не розуміють, кому вигідно нас посварити, роз'ятрюючи старі рани? Скільки разів це повторювалось у нашій спільній історії. Скільки разів наші сусіди, як і ми, терпіли від розбрату. Від тих же сусідів...

Поляки всіляко сприяли Угорщині у знищенні Карпатської України, як і розшматуванні спільно з тією ж Угорщиною і Німеччиною Чехословаччини у 1938–1939 роках, свого потенційного союзника, захопивши Тешинську область. І після цього настали для неї 1 і 17 вересня 39-го. А якщо поглянути на наші стосунки у 20–30-ті чи повоєнні сорокові роки минулого століття... Пацифікація, полонізація, осадництво, чорні діяння андерсівців та Армії Крайової, операція «Вісла» і жорстоке виселення сотень тисяч українців з їхніх споконвічних етнічних земель... Хіба це нас не болить? Та не згадуємо: «Прощаємо і просимо прощення!» І чекаємо цього ж навзаєм.

А надто гарячим головам нагадаємо слова нашого Пророка Тараса Шевченка:

А чванитесь, що ми Польщу
Колись завалили!..
Правда ваша: Польща впала,
Та й вас роздавила!..

Думаймо про спільне майбутнє, яке лише одне і може нас об'єднати. Залишмо історію історикам. Політики її не знають і їм у ній не розібратися. Вони лише роз'ятрюють рани, які і так болять. І це стосується політиків обох сторін.

Богдан ВІВЧАР

ДУХОВНЕ

Як ми повідомляли, на межі червня-липня на Прикарпатті перебував Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет. У Коломиї він освятив нове єпархіальне управління Коломийсько-Косівської єпархії УПЦ КП. А на Різдво Івана Хрестителя традиційно прибув до Скиту Манявського на Всеукраїнську прощу. Напередодні Його Святість зустріли на межі Івано-Франківської і Тернопільської областей митрополит Івано-Франківський і Галицький Іоасаф із духовенством та влада Прикарпаття. В обласному центрі патріарх відвідав церкву Святого архістратига Михаїла та катедральний Свято-Троїцький собор, поспілкувався з парафіянами. Відбулася прес-конференція Його Святості, на якій патріарх повідомив, що цьогорічним наміренням прощі у Скиті Манявському є відновлення миру в Україні.

ПРАВДА КРИВДУ ПЕРЕМОЖЕ

Предстоятель УПЦ КП розповів про Всеправославний собор на Криті й окреслив власне бачення розвитку православ'я в Україні. Нагадаємо, що останній раз Вселенський собор відбувся 1229 років тому, тобто в 787 р. Нинішній готували з 1961 р. Із найголовнішого на Соборі: десять із 14-ти Церков фактично відмовилися від монополії на істину, вказавши, що сучасне православ'я є продовженням єдиної Святої Соборної Апостольської Церкви і тепер, щоби об'єднати східне й західне християнство, на наступному Вселенському соборі залишилось запросити папу.

Для українців же головним було питання про долю православної Церкви в Україні, про що йшлося у листах Президента до Вселенського патріарха та Верховної Ради до Собору. Отож готували цей Собор більше 50 років, всі Церкви домовилися, що він відбудеться. Але Москва несподівано відмовилася брати в ньому участь і підбурила Болгарську, Сербську, Антіохійську, Грузинську Православні Церкви, на які має вплив. Згодом Сербська Церква все ж приєдналася до Собору. Було ухвалено всі документи, як і планувалося, – про визначення автономії, про піст, про шлюб. Ті Церкви, які не взяли участі, теж були не проти ухвалення цих документів, але очікують на інший Собор.

«Питання українського православ'я під час Собору не обговорювали, але обговорювали його в кулуарах, – розповів патріарх. – Загальна думка така: це справа не Російської Церкви, а всього православ'я. А точніше – справа Константинопольського патріарха Варфоломія. Бо Київська митрополія незаконно була приєднана до РПЦ, і до сьогодні він не визнає цього, а вважає Україну своєю канонічною територією. Тому він має право дати «Томос» (указ, декрет) про автокефалію Української Православної Церкви, так само як у 1924 році дав його Православній Церкві Польщі як незаконно приєднаній до РПЦ. Про це ми його й просимо. Тим більше, що не тільки Президент, а й Верховна Рада звернулася з таким проханням до патріарха Варфоломія. А також українська інтеліґенція зібрала більше п'яти тисяч підписів, які вона має намір передати Вселенському патріархові. Крім цього, до нього надійшли тисячі листів-звернень від вірних Київського патріархату. В разі отримання «Томоса» про автокефалію ми звернемося до Верховної Ради, щоб вона ухвалила закон про те, що Православна Церква, центр якої – у країні-аґресорі, не може називатись Українською Церквою. А це означає, що

(Чит. 2 стор.)

ЗВЕРНЕННЯ

НАПИШЕМО КНИЖКУ ПРО ПРОСВІТЯНИНА

Шановні друзі!

1 квітня 2016 року в Донецьку на 55-му році трагічно закінчилось життя Миколи Васильовича Присяжнюка, композитора, співака, поета, режисера, заслуженого працівника культури України, лауреата Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів, директора Центру слов'янської культури.

У родини та друзів Миколи Васильовича виникла ідея видати книжку спогадів співробітників, земляків, родичів, друзів, знайомих, учнів про цю непересічну, щиру, талановиту, обдаровану і видатну особистість, про його роль у культурному житті Донецької області та України.

Сподіваємось на вашу небайдужість. Він був таким, яким його запам'ятали ви – талановитим і простим. Місцем його народження та місцем його вічного спочинку є село Слобідка, що на Івано-Франківщині. Але тридцять років він присвятив Донеччині. Напишіть, будь-ласка, свої спогади про цю яскраву постать: яким він був у дитинстві, в родині, на роботі, яким він був другом, педагогом і адміністратором. Адже поки людину пам'ятають, доти вона жива.

Свої спогади просимо надсилати на електронну адресу заступника голови Донецького обласного об'єднання Олійник Марії Василівни: **mvol@i.ua.**

Заздалегідь вдячні.

З повагою голова товариства,
народний депутат України I–VI скликань
Павло МОВЧАН

ЖИТТЯ ЯК Є

Не заспокояться...

У Німеччині невідомі знову осквернили могилу голови Проводу ОУН Степана Бандери.

Про це написав генеральний консул України в Мюнхені Вадим Костюк.

Він оприлюднив фото, на яких видно, що могилу облили чорною фарбою.

Зазначимо, могилу Степана Бандери плюндрують не вперше. У травні 2015 року на кладовищі Вальдфрідхоф у Мюнхені (Німеччина) невідомі осквернили могилу провідника ОУН Степана Бандери. Наступний випадок стався в червні того ж року. А в ніч на 17 серпня 2014 року вандали зруйнували пам'ятник на могилі Степана Бандери в Мюнхені.

Маємо розуміти, скільки маємо недоброзичливців нашої Незалежності.

ДО ЗАРВАНИЦІ ЙШЛИ ПРОЧАНИ

Минулих суботи й неділі відбулася загальнонаціональна проща до Марійського духовного центру Зарваниця.

Учасниками її стали жителі всіх областей України, а також українці діаспори й гості – владики з Польщі та Австрії, паломники з Італії, Іспанії, Португалії, Франції, загалом до 140 тисяч вірян і 400 священнослужителів.

Цей рік оголошено Роком милосердя, під його символікою і пройшла проща. Вона також була присвячена молитві за мир. «Щиро вірю, що через нашу молитву Господь почує нас», – зазначив архієпископ і митрополит Тернопільсько-Зборівський Василь (Семенюк).

Голова конференції єпископів Польщі, архієпископ та митрополит Станіслав Ґондецкі приїхав до Зарваниці у переддень приїзду до Польщі папи Франциска на всесвітній День молоді у Кракові. «Є сподівання, що ця проща допоможе у спільній молитві пережити ту штучну напругу між полякати та українцями, яку зараз нагнітають», – зазначив на зустрічі з ним єпископ-помічник Теодор Мартинюк.

Частина паломників до Зарваниці йшли пішки з Тернополя, Хмельницького, Кам'янця-Подільського, Івано-Франківська, Коломиї, Львівщини.

У рамках прощі відбулися Літургії, зустріч патріарха УГКЦ Святослава Шевчука з молоддю, традиційний похід зі свічками, хресна дорога, нічні чування, духовно-мистецькі заходи, як то вервиці, духовні концерти, похід зі свічками.

ДО ПАТРІАРШОЇ ПРОЩІ У КРИЛОСІ

І цьогоріч віряни з'їдуться на Всеукраїнську Патріаршу прощу до Галицької чудотворної ікони Матері Божої, яка відбудеться на території Національного заповідника «Давній Галич» у с. Крилос Галицького району.

Тисячі паломників із різних куточків України приїдуть на Галичину, аби взяти участь у Архієрейській Божественній Літургії, яку очолить предстоятель УГКЦ Святослав Шевчук.

Урочисте дійство відбудеться 7 серпня, у неділю. Для належного проведення заходів відбулося виїзне засідання оргкомітету під керівництвом голови облдержадміністрації Олега Гончарука. Обговорювалися організаційні заходи щодо належної підготовки до проведення прощі, облаштування території, ремонту покрівлі храму, координацію роботи відповідних служб під час заходу, забезпечення необхідним матеріально-технічним інвентарем, публічного порядку та безпеки громадян тощо.

Проща є важливою та значимою подією у соціально-культурному житті Івано-Франківщини та відбуватиметься у серці колись могутнього Галицько-Волинського князівства – колиски духовної культури Прикарпаття.

ТАК ДУМАЮ

ПРО ПОТРЕБУ ПОЗАФРАКЦІЙНИХ ДЕПУТАТІВ*

Як на мене, у парламенті конче потрібні позафракційні, тобто безпартійні депутати.

Тому ідея розробників Конституції України про ліквідацію мажоритарних округ, має йти в парі з розробкою можливости кандидувати безпартійним висуванцям на пост Президента.

Спроба заблокувати безпартійним висуванцям кандидувати на виборах на пост Президента – спроба недемократична, так само як закон про право лідерів партій виключати з ВР депутатів за вихід із партійної фракції. Венеційська комісія останній закон не схвалює, бо це суперечить европейським ціннощам.

Членів «політичних» партій в Україні не більше трьох відсотків від загальної кількості виборців. Якщо заборонити безпартійним висуванцям кандидувати на виборах Президента, то виходить, що Голову Держави висувають три відсотки населення.

Така обставина суперечить демократичним ціннощам і без сумніву не буде схвалена Венеційською комісією.

Дискримінація безпартійних громадян – це виклик людським правам, які є наріжним каменем демократії.

Наявність безпартійних депутатів у парламенті – ознака його демократичности.

Ідея обрання безпартійного Президента неможлива без наявности безпартійних – позафракційних – депутатів у парламенті.

Якщо підсумувати ці роздуми про обрання Президента, то можна ствердити, що це якісне покращання лідерів України; кінець підкорення Верховної Ради олігархам; позбуття нездорової з огляду етики торгівлі кріслами нардепів, усунення політичної корупції; зменшення олігархічного впливу на владні структури; початок справжньої, а не уявної, розолігархізації України; припинення шовкового московщення України; зменшення обкрадання України; початок творення справді політичних партій із політичними програмами.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

**Зберігаємо правопис автора.*

ДУХОВНЕ

ПРАВДА КРИВДУ ПЕРЕМОЖЕ

(Поч. на 1 стор.)

парафії УПЦ МП мають перереєструватись. Якщо вони хочуть бути українськими парафіями, то повинні приєднатись до Української Церкви, а якщо не хочуть, то мають називатись Російською Православною Церквою в Україні. Але як буде насправді – побачимо, все залежить від Бога».

Щодо війни на сході й московської аґресії, то це питання, чи гідні ми мати свою державу, чи маємо й далі жити в рабстві? І наш народ, захищаючи українську землю на сході, доводить, що гідний мати українську державу, тим, що віддає за це життя найкращих своїх синів. А ті, хто не воює, допомагають армії і тим, хто постраждав на сході. Особливо наша Церква – УПЦ КП і Греко-Католицька Церква, інші Церкви, окрім Московського патріархату. УПЦ КП була з народом під час Майдану, вона буде з ним до кінця, правда переможе. Потрібно вірити й мати тверду надію. А хто не буде підкорятися правді, того Господь покарає...

* * *

На Різдво Івана Хрестителя в Манявському скиті відбулася Божественна Літургія, в якій взяли участь тисячі вірних, голова обласної ради Олександр Сич і голова облдержадміністрації Олег Гончарук, керівники районів, парафіяни Хрестовоздвиженського храму та сотні паломників із різних куточків України. Під час богослужіння предстоятель УПЦ КП зі священнослужителями й вірянами молилися за наше військо й відновлення миру. В Маняві патріарх Філарет розповів, що «УПЦ КП за час війни зібрала більше 50 тисяч тонн гуманітарної допомоги. Крім того, відправили в армію майже 100 автомобілів «швидкої допомоги» і мікроавтобуси. Також наші священики, разом зі священиками Греко-Католицької Церкви, перебувають з вояками на передовій, підтримуючи їх».

Предстоятель УПЦ КП акцентував на тому, що погляди на події на сході України в УПЦ КП, УГКЦ, УАПЦ, з одного боку, та УПЦ (МП) з другого, радикально різняться. «Наша позиція така, що іде боротьба сепаратистів на сході України з нашою владою та аґресія Росії...»

Правда кривду переможе! Бо за правдою – Господь.

Теодор ДРОВНИЧ

ЮВІЛЕЙНЕ

ПРИСВЯТИ 775-ЛІТТЮ

Коломия готується до свого 775-ліття. Музей історії міста розпочав цикл мистецьких заходів «З любов'ю до Коломиї».

Першим насмілився подати на огляд два полотна живопису Олег Лобурак. На них віддзеркалена стара Коломия, коли через місто їхав паровоз.

Зібрали шанувальників графіки й рисунка олівцем дві роботи художника Миколи Семеняка, який знайомить із незвіданими куточками міста над Прутом.

Три твори запропонувала глядачам музикант, поетеса й художниця Марта Томенко. Вона увіковічила відомих коломиян: незабутнього актора Василя Симчича, акторку коломийського обласного академічного театру Оксану Дмитренко та віртуоза-скрипаля Івана Арсенича.

– Ювілейні заходи відбуваються щосереди, – говорить директор музею Михайло Арсак. – Коломия багата на таланти, має що показати і чим пишатися.

Володимир ФРАНКЕВИЧ,
художник, просвітянин

ЗНАЙ НАШИХ!

КОМАНДУВАЧЕМ КАНАДСЬКОЇ АРМІЇ СТАВ УКРАЇНЕЦЬ

Новим командувачем Сухопутних військ Канади став етнічний українець Павло Винник.

Про це у своєму «Twitter» повідомив посол Канади в Україні Роман Ващук.

«Генерал-лейтенант Винник, внук українських поселенців зі Стрия, перейняв командування Канадської армії», – написав посол.

Призначення було затверджено 14 липня, про що у своєму «Twitter» повідомив прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо, який привітав Винника з призначенням.

Наразі Павло Винник очолює військову розвідку Канади.

2009-го брав участь у війні в Афґаністані в складі багатонаціонального командування безпеки як помічник командувача, відповідального за формування афґанського міністерства оборони та національної армії. За освітою Винник – військовий інженер. У збройних силах Канади служить з 1981 року.

РЕЗОНАНС

СИЛА ПРАВА, А НЕ СИЛА ЗБРОЇ: ЧИМ ТУРЕЧЧИНА СХОЖА НА УКРАЇНУ

Коли в українському медіапросторі обговорюють можливу роль якихось «патріотів», які скинуть леґітимну владу і встановлять власне правління в країні, це виглядає лише теорією, схемою, яка може бути ніколи не втілена в життя.

В ніч на суботу в Стамбулі й Анкарі ми бачили справжнє обличчя військового перевороту. Військова техніка на вулицях, вибухи, бомбардування, справжні бої в центрі великих міст, люди, які з голими руками кидалися на танки і бронетранспортери. А найголовніше – абсолютна невідомість. Ніхто в Туреччині не знав, що буде після військового перевороту – якщо він завершиться успіхом. Які наміри «патріотів», що вони готують країні? Так кожен громадянин Туреччини ставав заручником не свого власного голосу, не свого уявлення про майбутнє – а грубої сили.

Можуть сказати, що в Україні влада теж змінювалася в результаті протестів. Але сила України – в тому, що ці протести були народними і що їхні учасники не скидали, а захищали демократію. У 2004 році учасники першого Майдану відстояли право народу на чесні вибори. У 2013–2014 роках учасники другого Майдану захищали право громадян на вибір курсу розвитку країни і покарання тих, хто застосовує силу до беззбройних маніфестантів. В обох випадках Збройні сили України не втручалися в те, що відбувалося на вулицях Києва. В обох випадках важливі для країни рішення ухвалювала не армія, не вулиця, а парламент. Обраний громадянами парламент. Ви бачили те, що сталося з будівлею парламенту Туреччини? Путчисти завжди ненавидять народовладдя.

У нашій країні справжня війна почалася тільки після втручання окупанта. А чому? А тому, що в самій Росії рішення залежали саме від позиції армії, а не від позиції народу й політичних еліт. У 1991 році, під час серпневого путчу, армія, яку керівники СРСР вивели на вулиці Москви, вважала за краще зберігати нейтралітет, не захотіла стріляти в народ. Саме тому путчисти програли, а Радянський Союз загинув. У 1993 році армія, яку Борис Єльцин вивів на вулиці Москви, вирішила підтримати президента у конфлікті з депутатами і прямою наводкою розстріляла будівлю російського парламенту, в якому перебували опоненти Єльцина. В підсумку Росія перетворилася на авторитарну державу. А її громадяни зрозуміли, що все вирішує сила. Сила зброї.

Сила України – у верховенстві права й громадянина. У тому, що вирішує народ, а не армія. Слабкість Росії – в тому, що все вирішує армія і спецслужби, а не народ. Саме тому Україна займає гідне місце в сім'ї європейських демократій, а Росія все більше скочується до диктатури й краху.

Після поразки путчу в Стамбулі й Анкарі Туреччина також наблизилася до успіху демократичної моделі. Її громадяни переконалися, що майбутнє країни залежить не від сили зброї, а від сили закону і представницьких інституцій. І це – дійсно видатне досягнення.

Віталій ПОРТНИКОВ, *журналіст і політичний коментатор, оглядач «Радіо Свобода»*

ПРАВДА ПРО КРИВДУ

ЧАС НАГАДАТИ ВСЕ

ЧИ УКРАЇНА МАЄ ПЕРЕПРОШУВАТИ ПОЛЬЩУ ЗА ПОДІЇ НА ВОЛИНІ

Останніми роками йде дискусія у пресі, чи Україна має перепрошувати Польщу за події на Волині 1943 року. Знову виявляється рабська натура українського малороса, коли він завжди мусить кланятися перед окупантом України.

В минулому «ґарант» Конституції України Президент Кучма подарував Росії пам'ятник російського царя, який гнобив українців у XIX ст., а недавно минулий «ґарант» – Президент Янукович збирався перепрошувати Польщу за події на Волині. Президенти України повинні трохи почитати історію України і, може, тоді не будуть так безлико підлабузнюватися чи-то полякам, чи-то росіянам. Заки «ґаранти» Конституції України будуть підписувати різні документи в цій справі, повинні пригадати польському президентові, що спричинило повстання Богдана Хмельницького, гайдамаків, УГА, УВО, ОУН і нарешті УПА. Всі ці повстання – це була відповідь українського населення на ЗВІРСТВА, які чинила польська держава (нема різниці, чи шляхетна, чи демократична, чи комуністична), а також польська Римо-Католицька Церква. Українські збройні повстання чи формації завжди виступали на українській етнічній території проти нестерпного свавілля й умов, спричинених поляками. Ніколи ці формації не виступали проти поляків на польській етнічній території!

У діалозі з Польщею нехай Президент України пригадає полякам, хто здирав шкіру з живих українців, хто посилав польських єзуїтів і відпускав корчми жидам (де на Великдень українці мусили благати Зельмана, щоби відкрив їм церкви); хто заганяв невинних жінок і дітей до церков на Холмщині та «по-християнськи» їх живцем підпалював; хто провадив жахливу пацифікацію (всупереч Версальському договору); хто засилав українських патріотів до концтаборів?

Під час жалюгідної акції «Вісла», коли тисячі невинних українців були виселені з українських територій комуністичною Польщею, то ані польський екзильний уряд у Лондоні, ані польська Римо-Католицька Церква жодного разу не запротестували!

Замість вибачення у Польщі, Україна повинна домагатися, щоби всі поляки клякали на коліна й просили Бога вибачення за звірства, які вони доконували століттями над «братами-християнами»!

Ані від росіян, ані від поляків не можна сподіватися, щоб вони були прихильниками незалежної України; треба нарешті скинути з себе комплекс меншовартости-малоросійства і твердо відстоювати українські національні позиції. Тоді Путін і польський президент, а також український народ будуть нарешті поважати й шанувати правдивого українського Президента! Також тоді «національна ідея спрацює» і можна буде позбутися пустого говорення (колишнього Президента Кравчука): «маємо, що маємо»!

А якщо Польща далі хоче мати пам'ятник «орлятам» у Львові (за те, що вбивали українців у Львові), то «ґарант» Конституції повинен домагатися поставити пам'ятник загиблим бійцям УПА за Україну у Перемишлі. Також якщо Україна погодилася мати польського кардинала у Львові (для 15 000 поляків), то Польща повинна погодитися на українського кардинала у Перемишлі чи у Варшаві (для 300 000 українців-греко-католиків). Також із «вдячності», що Президент України зафундував пам'ятник російському цареві (який гнобив українців) у Петербурзі, то Україна повинна домагатися, щоби президент Путін поставив пам'ятник гетьманові Мазепі у Києві як частину програми Року Росії в Україні.

Потім як Президент України ознайомиться з історією України (щодо польських та російських проблем), також хай «зиркне» на маленькі балтійські держави, які не бояться сильних сусідів (колишніх окупантів) і не плазують перед ними, а твердо відстоюють свої державні інтереси.

Залучена обкладинка книжки «Зимою в бункері» Степана Хріна. Степан Хрін, колишній командир УПА, «побував» із тисячами українських патріотів у польському концентраційному таборі «Береза Картузька», де «наші братислов'яни» мордували українців, тому що вони домагалися вільно жити на своїй етнічній території.

Також запитаймо себе, чому до сьогодні Ватикан не визнав святими дві найбільші постатті з минулого століття в Українській Греко-Католицькій Церкві: митрополита Андрея Шептицького та патріарха Йосифа Сліпого. Відповідь на повище: Польща заблокувала процес беатифікації митрополита Шептицького, а Москва – процес патріарха Сліпого.

Ще на кінець: недавні опитування у Польщі виявили, що 55 відсотків поляків далі мріють приєднати Львів та Вільнюс назад до Польщі. Бережімось «вовків» ув овечих шкурах!

др. ***Богдан БОДНАРУК,*** *Венис (США)*

ЗАПРИСЯЖЕННЯ

ТІ, ЩО ГОРЯТЬ ЛЮБОВ'Ю

МОЛОДА ПЛЕЯДА СТУДЕНТІВ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО КОЛЕДЖУ ТЕХНОЛОГІЙ ТА БІЗНЕСУ (ІФДКТБ) ПОПОВНИЛА РЯДИ ПРОСВІТЯН У 125-ту річницю ВИЗНАЧНОГО ДІЯЧА НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ ТА З НАГОДИ 25-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ, ЩО СВІДЧИТЬ ПРО ЛЮБОВ ДО РІДНОГО КРАЮ, НЕЗЛАМНІСТЬ І НЕЗНИЩЕННІСТЬ ДУХУ ВКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Для досягнення миру в душі, миру в Україні, дбаючи про утвердження української національної ідеї, розвиток нашої культури та формування патріотичних почуттів, я часто проводжу інтелектуальні, творчі вечори та зустрічі в рідній «Просвіті». І щораз більше долучаю активних молодих людей, яким небайдужа доля України. Нещодавно на духовній зустрічі «Осяяні світлом любові», присвяченій 125-річчю Євгена Коновальця, студенти ІФКТБ склали присягу «Молодого просвітянина».

Слово-благословення мав **о. Арсен Панчак (УГКЦ)** – духівник коледжу. Про лідера національно-визвольному руху на західноукраїнських землях і одну з найвидатніших постатей української історії ХХ ст., звитяжного борця за Незалежність України Євгена Коновальця розповідав **Ярослав Коретчук,** директор Музею визвольної боротьби ім. С. Бандери.

На початку свята співали вихованці **ДМШ № 2** імені Василя Барвінського **(клас викладача Наталії Ковлевої)** і розпочали з **«Молитви»** на музику С. Гричко **у виконанні Миколки Балагури.** Господніх ласк і заступництва Пресвятої Богородиці просила в пісні **Діана Гринів**. А **Миколка** задав присутнім патріотичного настрою, виконавши **«Гімн українських націоналістів»**. Пісня створена на слова Олеся Бабія, музика невідомого автора, 1932 р. затверджена керівним органом ОУН, підносить дух українського народу, як і багато інших пісень, на боротьбу за волю і щасливе гідне життя в Україні. А українська земля зрошена кров'ю, багата героями, і їх маємо пам'ятати. І в наш час є вольові та мужні захисники на сході України й Герої Небесної сотні, про яких згадував у пісні **«Небесна сотня» Ярослав Андрусяк.** Наділена даром любові до рідної землі та горда, що українка **Марійка Балагура** привернула до себе найбільшу увагу глядачів у залі «Просвіти», виконавши пісню **«Я – українка».** Прийшли привітати друзів-однодумців активісти ІФ ВХПУ № 3 танцем «Гуцулка» (керівник **Надія Коржак).**

Свою творчість представили і молоді просвітяни коледжу. Талановиті студенти ІФДКТБ вже вкотре на сцені «Просвіти» демонстрували, що їхні серця направду горять любов'ю і вони прагнуть миру та національного відродження на рідній, Богом даній землі. В цей незабутній для них день **Мар'яна Гаран і Назар Коцан** читали авторські вірші, **Анна Семчук** грала на фортепіано, а **Юлія Бульбан** читала вірш Лесі Українки **«До мого фортепіано»** і співала **про Україну**. **Сніжана Сандалюк** у пісні дякувала Богові за дари на землі, за тепло і ласку – рідній матусі. **Дмитро Івонюк** виконував, акомпануючи собі, пісні: **«Лист солдата» і Т. Петриненка «Україно»,** яку підхопили всі присутні в залі.

З трепетом бились серця молодих, промовляючи слова **«Клятви молодого просвітянина».**

Вручав посвідчення і радо їх вітав державний та громадсько-політичний діяч, дипломат, голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка **Степан Волковецький.** Також щиро привітала своїх вихованців директор коледжу **Софія Томенчук,** а заступники директора й викладачі вручали їм пам'ятні подарунки – «Кобзар» Т. Шеченка.

Записяжені юнаки і дівчата засвідчили свою непохитну віру та любов до Бога й ближнього. Вони присвячують себе боротьбі за волю, за гідність, за честь в ім'я України і в пам'ять полеглих Героїв. Поклялись чесно трудитись і просвічувати свій народ.

Марія СОЛОДЧУК, *авторка проекту, режисер-постановник і ведуча*

НА ТОМУ СТОЮ

МАНДРІВКА ДО ФРАНКІВСЬКА,

або ЧИ ПОТРІБНІ НАМ МУЗЕЇ?

Так сталося, що, приїхавши якось до Івано-Франківська з групою дітей, я залишився незадоволеним відвідинами. Загалом під час мандрівки було все: музей, пам'ятник і піцерія… А ще падав дощ, який не дозволяв зорієнтуватися як належить у тому, що відбувається у Франковому місті. Я не кажу про дітей, для яких відвідини останнього закладу, стали апогеєм мандрівки. Але для мене, людини, яка не зводить відвідини (читайте екскурсії) обласного центру до рівня закладів хоч і не радянського общепиту, чогось таки бракувало.

Загалом поведемо мову про музей (чи якщо хочете про музеї). Хтось скаже, що вони не потрібні, бо зазвичай відвідини «обивателів» (так назвемо більшість батьків наших дітей) зводяться до відвідин ринку чи канцтоварних або якогось іншого побутового призначення магазинів перед святами чи початком навчального року.

Після поїздки дітей Сілецької ЗОШ І–ІІ ступенів Тисменицького району я можу заявити: музеї потрібні. Вони підсумовують вивчене у школі, вони виховують, вони, якщо хочете, надихають. Школярі відвідали Літературний музей Прикарпаття і багато дізнались. Діти звичайної сільської школи змогли перегорнути ще раз сторінки історії культури Галицько-Волинської держави, життя постатей Памва Беринди й засновників «Руської трійці», історичних діячів різних періодів нашої історії. Ми не говоримо про інші літературні епохи, які вони переживали за прочитаними літературними творами. Зрештою, музей є універсальним закладом, де завше можна зосередити увагу на якомусь певному етапі історії і розповісти про нього у повнішому обсязі.

Зазвичай ті, хто стоять над нами, цього не розуміють. Вони, «пупи землі», думають, що від них щось залежить у цьому світі, в тому числі літературний чи якийсь інший процес. Однак література – це така галузь культури або історії, яка є поза політикою і поза часом. Вона просто реаґує на ті чи інші процеси, які відбуваються у суспільстві і, не впливаючи на них, усе ж виступає стрижнем богоспрямовуючого руху в майбуття. «Грошоманам» цього не зрозуміти. Вони не читають книжок, не ходять до музеїв. Але їх є одиниці, щодо, як вони вважають, «сірої маси» суспільства.

Однак більшості людей і книжки, і музеї потрібні. Так, на їхнє утримання потрібні кошти, на поновлення експозицій також. Проте заради тих дитячих очей, які прагнуть пізнати щось нове і які хочуть щось для себе дізнатись не з уроку, не з Інтернету, а зі стенду, де є тільки портрет історичного чи культурного діяча, а все інше у голові екскурсовода, великий плюс для існування музею. І ті, хто старається зекономити на цьому, є людьми недалекими. Загалом, ми вважаємо, що потрібна ціла система розвитку музейної справи у нашій державі (якщо ми хочемо бути державою). Адже тільки у музеях ми можемо зберегти те, що є нашим спільним, тобто державним, надбанням. Ми всі хочемо якоюсь мірою залишити слід в історії. Однак іншого шляху, аніж залишитися «жити в музеї» у нас немає. Тож чи ми політики, чи бізнесмени, чи інші якісь багатії – зникнемо безслідно з лиця землі, якщо не залишимо слід у меценатстві заради якоїсь громадської справи.

В Івано-Франківську, який часто називають воротами в Карпати, є чимало музеїв. Однак у такому обласному центрі їх має бути набагато більше. Бо музей – це не тільки об'єкт, який забирає частину бюджетних коштів на утримання, а це заклад, який є інформаційним джерелом, що живить відвідувачів міста духовною їжею. Адже не хлібом єдиним живе людина. І якщо ми, недалекі від розуміння справжнього значення музеїв, почнемо їх цуратися, то наш духовний рівень впаде з часом до рівня плінтусу (хай мені вибачають усі, хто вважає себе культурними людьми, за таке порівняння). Усі, хто мандрує європами чи світами, мають це розуміти. Але чомусь так виходить, що це розуміють ті, хто нікуди не їде. А всім іншим долі наших музеїв, як кажуть у народі, «попри мешта».

Висновки після прочитаного нехай зробить кожен для себе. Просто за думками має слідувати дія. Якщо ми за підтримку музеїв, то зробімо свій внесок у те, щоб вони були продуктивними і їхня кількість збільшувалась. Якщо ж ні, то… виходить так, що наш рівень іще не доріс до розуміння важливості музеїв у нашому житті. Але якщо ваша дитина одного разу, відвідавши музей, скаже: я бачила там таке… хай вам стане соромно за таку свою позицію.

Іван ДРАБЧУК, *краєзнавець, просвітянин*

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

І СТОЯВ ТУТ СОБОР

Презентація нової книжки співробітника Національного заповідника «Давній Галич» Ганни Жолоб «Ювілейний святий рік в Успенському храмі» (Івано-Франківськ, 2016), відбулася у Крилосі біля церкви Успіння Пресвятої Богородиці.

Як і тема книжки, так і місце презентації були вибрані не випадково. Адже Крилос, тобто Давній Галич – це те місце, яке має потужну енерґетику і світлу ауру.

Присутність на презентації нової книжки владики Йосафата Мощича і священиків тільки підсилювала її значущість. І хоч авторка кілька разів назвала своє творіння книжечкою, брошурою (видання має 48 сторінок), усе ж ми розуміємо, що у ній не головне форма чи товщина, а зміст. Власне, і владика Йосафат наголосив, що слово має велику силу. Воно було творцем, рушієм історичних подій, воно і зараз впливає на наш світ і змінює його.

У книжці можна виділити три складові. Перша – історія церкви Успіння Пресвятої Богородиці, з усіма перипетіями часу, що вкладається в кілька століть. Друга – це сучасний (досить скрупульозний) літопис подій, які відбуваються останні десятиліття на Крилоській горі, і розповідь про те, як це святе місце повертає собі колишню велич. Третє – це духовна основа, яка, власне, розкриває тему книжки.

На презентації нової книжки Г. Жолоб виступили Ігор Коваль та Семен Побуцький. Відгукнулися на запрошення працівники Національного заповідника «Давній Галич», жителі Крилоса, гості з Галича, які захотіли поєднати себе зі Словом.

У ПОБРАТИМІВ

У ЗАПОРІЖЖІ ФЕСТИВАЛИЛИ

У Запоріжжі започатковано фестиваль, головною метою якого є долучення всіх громадян України та громадян інших країн до духовних джерел українського народу, сприяння вихованню в них поваги до української мови та культури; розвиток особистих творчих здібностей, формування культури висловлювання та спілкування, риторичних умінь, підвищення мовленнєвої грамотності; виявлення і підтримка обдарованої молоді. Організатором фестивалю став голова товариства «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка О. В. Ткаченко, технічним директором – В. В. Чайкін, режисером та ведучою – О. М. Ліщук.

Перший Шевченко-Фест «Тарасове Запоріжжя» пройшов 17–19 липня біля Тарасової груші.

17 липня відбулося відкриття фестивалю та урочистий концерт, у якому взяли участь:

заступник голови товариства «Просвіта» (місто Харків) з культурних та духовних питань Віорослав Зозуля з групою волонтерів-просвітян;

завідувачка відділу краєзнавства ЗОНБ ім. М. Горького Г. М. Нагорна;

голова Запорізької обласної організації НСПУ, головний редактор часопису Запорізького краю «Хортиця» Г. І. Лютий;

член НСПУ М. М. Буряк;

керівник літоб'єднання «Пошук» ім. М. Лиходіда Л. Д. Тесленко;

співак, композитор-пісняр, заслужений артист естрадного мистецтва України, володар титулу «Гордість Запоріжжя» Анатолій Сердюк;

вчитель-методист Новогупалівського НВК Вільнянського р-ну Н. В. Нестеренко;

представники Спілки вірменів Запорізької області Ніна Єсаян та Діана Торосян;

члени Запорізького міського клубу авторської пісні «Островок» та інші.

Після урочистого концерту почався конкурс виконавців у таких номінаціях:

Читання поезії Т. Шевченка. Читання власної поезії, присвяченої Т. Шевченку, Україні, рідному краю. Виконання пісень на вірші Т. Шевченка. Виконання пісень на власні вірші, присвячені Т. Шевченку, Україні, рідному краю. Виконання народних пісень, інших авторів, присвячених Т. Шевченку, Україні, рідному краю. Читання поезії та виконання пісень дітьми. Малюнок на шевченківську тематику.

Лауреатами фестивалю стали: Лорина Тесленко, Володимир Гаранін, дует «Мальва» (Харків), Тетяна Немиржицька (Харків), Олена Докуніна (Харків), Ольга Ліщук, Володимир Чигарьов, Софія Бережна, Лариса Бурдило, Світлана Пузіна-Олійник, Людмила Лагодюк (Харків), Тетяна Ахінько. Журі відзначило виступи Володимира Кисіля, Валерії Підопригори, Вікторії Сололів, а також малюнки Вікторії та Анастасії Ципіга.

Програма першого дня вестивалю закінчилась вільним спілкуванням та піснями біля ватри.

18 липня відбулися дві екскурсії – на острів Хортиця (по Тарасовій стежині) та до порогу Ненаситець. Програму дня продовжив концерт українських віршів та пісень, виступ Театру козацького бою «Запорізький Спас» і Свято Перуна, яке провів Верховний волхв Руського православного кола Світовит Пашник. А потім знову були пісні біля ватри.

19 липня відбулося урочисте оголошення переможців конкурсу і вручення дипломів. Після цього фестиваль було продовжено на о. Хортиця (доправлялися туди з піснями і танцями – катером), де пройшов заключний гала-концерт, у якому взяли участь конкурсанти і лауреати фестивалю, а також тріо «Нєслиханная прібиль». Фестиваль пройшов у дружній творчій атмосфері. Гості вже зараз запитують про наступний рік – отже, фестиваль житиме!

Ольга ЛІЩУК,
товариство «Просвіта» ім. Т. Шевченка

ЖИТТЯ ЯК Є

Головне – дорога

Криворівні можуть надати статус «історико-культурного заповідника» просто неба та додатково виділять кошти на ремонт тамтешніх доріг.

Про це в інтерв'ю «Еспресо.TV» сказав міністр інфраструктури Володимир Омелян.

«Ці гроші будуть, і я гадаю, що цього року ми цю дорогу відремонтуємо, хоча б приведемо її до нормального вигляду», – сказав міністр.

Він зазначив, що цього року, «завдяки минулому Уряду, ми маємо 19 мільярдів. Наше завдання – максимально ефективно їх освоїти і реформувати "Укравтодор", створивши дорожний фонд, щоб наступного року ми перейшли до системної роботи», – додав Омелян.

«Минулого року вдалося розпочати ремонт дороги «Золота підкова Карпат». На це було виділено з бюджету України 50 млн. гривень. Цього року, сподіваюся, ремонт дороги триватиме. Звичайно, всієї суми коштів, яка необхідна для ремонту, не вистачає, але я впевнений, що все-таки нам вдасться продовжити його», – зазначив нардеп 89 ВО Юрій Соловей.

Днями було повністю завершено ремонт дороги р-24 від Стопчатова до Косова. Чекає додаткових коштів також Верховинщина.

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Свій день народження відзначає член Правління ОО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка, завідувач просвітянської книгарні «Українська книга»

Ілля ЗАГРАНОВСЬКИЙ.

У цей благодатний час зичимо тобі, друже, плідно працювати на зміцнення духовності національної спільноти, твердо стояти на захисті української мови, ширити українське слово серед краян.

Здоров'я, твердості духу й переконань, многих благословенних літ!

З роси і води!..

Колектив ОО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

ЗУСТРІЧ ІЗ ЛАУРЕАТКОЮ

Справжнім святом рідного красного слова стала творча зустріч у Коломийській міській бібліотеці № 3 для дітей з цьогорічною лауреаткою обласної премії імені Марійки Підгірянки – просвітянкою, вчителькою мови і літератури Галиною Никируй.

Вітали з нагородою авторку трьох книжок ведуча зустрічі – завідувачка бібліотеки Віра Тороватова, члени НСПУ Василь Рябий, Ярослав Ясінський та Іван Війтенко, літератори Володимир Франкевич, Василь Михайлищук, Михайло Слободян, Микола Гаєвий, Анеля Ремша, Степан Григорчук, Юлія Долінська, директор школи № 3 Любов Бежук, працівник міського відділу культури Валентин Фролов. Читали її вірші активні читачі бібліотеки Роман та Назар Дем'янчуки, Андрій та Романа Милаєвські, Павло Бойчук, Христина Козак, Софія Воробчук, Катерина Новицька. Дарували пісні Оля Лавриненко, Ігор та Оксана Бачинські, студентка музучилища ім. Д. Січинського Марійка Оленюк.

– Мою душу переповнює радість, – сказала лауреатка. – Це один із моїх найщасливіших днів у житті. Дякую бібліотеці за те, що висунула мій творчий доробок на здобуття премії. Дякую «Просвіті», яка відзначила мою творчість престижною нагородою. Дякую за вшанування, бажаю всім бути здоровими фізично й духовно, пити з джерела Слова, щоб прибувало натхнення, легше було долати життєві випроби.

Анна МІКЛОВДА, *бібліотекар*

ВАРТО ЗНАТИ

СЛОВНИК ГАЛИЦЬКОГО ДІАЛЕКТУ

Канапа – диван
Канапка – бутерброд
Калапуцькати – мішати
Карамболь – зіткнення
Кашкіт (кашкет) – кепка
Каштелян – комендант
Квасний – кислий
Келих – чарка
Кнайпа – бар, ресторанчик, забігайлівка
Кобіта – жінка, дівчина
Колєжанка – товаришка
Креденс – шафа зі скляними дверцятами
Кремпуватися – соромитися
Кримінал – тюрма
Криж – полотно, сукно, відріз тканини
Крижі – нижня частина спини
Криївка – таємне сховище
Ксьондз – священик
Кумпель – товариш
Куцати – блювати, ригати
Куця – свиня
Леґінь – юнак
Летовище – аеропорт
Лєґуміна – десерт
Локаль (льокаль) – 1. ресторан, шинок 2. Квартира
Люстро – дзеркало
Люфа – дуло.

(Далі буде)

ОСМИСЛЕННЯ

АЛЬМАНАХ ПРО МАЙСТРА

У чернівецькому видавництві побачив світ альманах «Рось-16», присвячений 80-літтю видатного поета, прозаїка, режисера, актора, громадського діяча, лауреата Шевченківської премії Миколи Вінграновського.

Цю ідею, автором якої є наш краянин, письменник Мирослав Лазарук, підтримав син Вінграновського Андрій, очоливши редколеґію і подбавши про кошти.

В альманасі зі спогадами й поетичними присвятами виступають незабутній Леонід Талалай, академік Іван Дзюба, Володимир Базилевський, Микола Стеблина, Анатолій Кічинський, Павло Вольвач, Микола Рачук, Борис Бунчук, Мирослав Лазарук та інші.

Зокрема, варто відзначити слово наших земляків Василя Герасим'юка, який роздумує про постать Вінграновського, та Василя Рябого за його есей «Експромт для розходження тісних черевиків» про приїзд до Коломиї Миколи Степановича і шукання в селі Турці козацького яру, де зупинилися козаки на чолі з Наливайком.

Видання з чудовою назвою улюбленої Вінграновським річки Рось є не лише доброю пам'яттю про великого українця, але й глибоким осмисленням його творчого феномена.

Віра ТОРОВАТОВА,
завідувачка Коломийської міської бібліотеки № 3 для дітей, просвітянка

ДО РОЗДУМІВ

ПАРАДОКСИ ЧАСУ

Парадокси нашого часу полягають у тому, що наші споруди вищі, ніж будь-коли, але терпіння коротше; наші автостради ширші, але мислення вужче; ми витрачаємо більше, але маємо менше; ми купуємо більше речей, але менше ними насолоджуємося.

Ми будуємо великі квартири, але сім'ї стають меншими; у нас з'явилося більше зручностей, але стало менше часу.

У нас більше вчених ступенів, але менше праць учених; більше знань, але менше роздумів; більше експертів, але й більше проблем; більше медикаментів, але менше здоров'я.

Ми множимо своє майно, але знижуємо свої цінності.

Ми говоримо дуже багато, любимо дуже рідко, ненавидимо дуже часто.

Ми навчилися, як заробляти на життя, але не навчилися, як жити; ми дбаємо, щоб додати роки до життя, але не життя до років.

Ми злетіли в космос, але нам тяжко переступити поріг, щоб познайомитися з новим сусідом.

Ми опанували зовнішній світ, але не внутрішній; ми говоримо про очищення довкілля, але забруднюємо душу; ми розщепили атом, але не наші упередження.

Ми прагнемо зростання доходів при падінні моралі; ми женемося за кількістю, але втрачаємо якість.

Наш час – це час справжніх чоловіків, але ниць характерів, великих можливостей, але поверхових стосунків.

Наш час – це час занепокоєння політичною та фінансовою кризою, але не кризою в сім'ях; великої кількості розваг, але менших радощів; великого розмаїття їжі, але неповноцінного харчування.

Ми живемо в такий час, коли працюють двоє батьків, намагаючись забезпечити сім'ю, але у нас більше розлучень; наші будинки виглядають затишнішими ззовні, але всередині живуть розбиті родини.

Наш час – це час переповнених вітрин, але й водночас спустошених кишень; це час, коли у вас є можливість зараз читати ці рядки, і це час, коли ви можете зробити вибір – забути прочитане або ж щось змінити у своєму житті.

Вибір за вами!

За Інтернет-джерелами

БЕЗ ПАНІКИ

ЯКЩО ВИ ЗАБЛУКАЛИ...

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ВИ ЗАБЛУКАЛИ У ЛІСІ: ІНСТРУКЦІЯ, ЯКА МОЖЕ ВРЯТУВАТИ ЖИТТЯ

Влітку так приємно вибратися до лісу. Однак тут нас підстерігає безліч небезпек. Наприклад, можна заблукати... Що робити, якщо ви заблукали в лісі, як знайти вихід?

Прості поради, які виведуть з лісу:

Якщо ви зрозуміли, що заблукали, насамперед негайно зупиніться, зосередьтеся і не панікуйте. Думайте тільки про те, як вибратися до того місця, звідки починається знайомий шлях. Для цього:

1. Згадайте останню прикмету на вашому шляху і постарайтеся вибратися до неї.

2. Пригадайте знайомі орієнтири: шосе, залізниця, річка, споруди і т. ін.

3. Прислухайтеся. Можливо, ви чуєте звуки працюючого двигуна, гавкіт собаки, рух поїзда і т. ін.

4. Якщо ви не знайшли ніяких орієнтирів, постарайтеся залізти на найвище дерево (та спершу оцініть свої сили). З висоти є найбільша ймовірність побачити різні труби, антени, вишки електропередач.

5. Будьте певні – лісова дорога завжди виводить до житла.

6. Рухаючись лісом, звіряйте свій курс за нерухомими предметами (як правило, кроки правої і лівої ноги злегка різняться і є небезпека піти по колу).

Звичайно, найважливіше взяти за правило, що перш ніж увійти в ліс, потрібно подивитися карту місцевості й запам'ятати, з якого боку від вас сонце. Наприклад, якщо воно справа, виходити назад треба так, щоб воно було зліва.

Звичайно, не забувайте елементарні прикмети: мурашники завжди розташовуються з південного боку дерев; мох любить північну сторону; річні кільця на пеньку з південного боку зазвичай товстіші; Зверніть увагу на дерева: їхня крона пишніша з південного боку.

ЗНАЙ НАШЕ!

МУЗЕЇ, ЯКІ ВАРТО ВІДВІДАТИ

«Природа землі Галицької»

Розташований у головній садибі Галицького національного природного парку і відтворює у мініатюрі його флору та фауну. Декотрі експонати колись належали до колекції відомого мецената графа Володимира Дідушицького (деяким з них уже по півтора століття!), який 1886 року у своєму маєтку біля с. Пеняки, що на Львівщині, проголосив заповідними 22 гектари букового лісу – перший заповідник на території сучасної України.

При музеї є невеличкий реабілітаційний центр для хворих або покинених тварин. Деякі з них навічно оселилися в цьому своєрідному живому куточку, інших після лікування відпускають на волю.

Адреса музею:
м. Галич, вул. Галич-гора, 1.
Телефони: (03431) 2-21-13, (03431) 2-11-87.

Музей етнографії і побуту села Саджава

Заснований директором місцевої школи, який разом з учителями та учнями зібрав велику колекцію різноманітних експонатів, які розповідають про історію села, всі сторони побуту селян, різні заняття, свята й обряди, розвиток культури в селі. В одному з приміщень можна оглянути інтер'єр жилої кімнати, де кожна річ – справжня (крім макету печі). Один з найцікавіших і найдавніших експонатів музею – вирізьблений хрест 1516 р.

Адреса музею:
с. Саджава, вул. Шкільна.
Телефони: (03471) 3-72-66, (097) 372-88-28.

(Далі буде)

ФЕСТИВАЛІ: АНОНС

ХЛІБ НАШ НАСУЩНИЙ

В РАМКАХ XIV МІЖНАРОДНОГО ФОЛЬКЛОРНО-ЕТНОГРАФІЧНОГО ФЕСТИВАЛЮ «КОЛОМИЙКА-2016»

Запрошуємо взяти участь у науково-практичній конференції «Обрядовий хліб Коломийщини», яка відбудеться 22 липня в приміщенні Національного музею народного мистецтва Гуцульщини і Покуття ім. Й. Кобринського.

В ПРОГРАМІ КОНФЕРЕНЦІЇ:

10.00–11.00 – реєстрація учасників і гостей конференції;

10.00–10.30 – формування виставки обрядових хлібів Коломийщини та виставка хлібобулочних виробів підприємців Коломийщини;

11.00 – відкриття конференції.

1. Вступне слово директора музею Ярослави Ткачук.
2. Відкривають конференцію голова Коломийської райдержадміністрації Любомир Глушков, голова Коломийської райради Роман Дячук.
3. Виступ краєзнавця, фольклориста Миколи Савчука «Збережені традиції предків».
4. Обряд «Запрошення на весілля» (бібліотека с. Струпків).
5. Обряд «Вбирають стрúцень» (НД с. Воскресинці).
6. Обряд «Гості йдуть з приносом» (НД с. Великий Ключів).
7. Обряд «З короваєм по молоду» (бібліотека с. Ворона).
8. Обряд «Проща, благословення» (бібліотека с. Слобода).
9. Обряд «Скуповують молоду» (НД с. Мишин).
10. Обряд «Перегулюють з вінком» (НД с. Спас гор., дол.).
11. «Страви на Маковея» (БК с. Джурків).
12. «Обрядовий хліб на Зелені свята» (бібліотека с. Глибока).
13. Ярослава Ткачук, генеральний директор Національного музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського – «Керечун – обрядовий Різдвяний хліб на Закарпатті».
14. Світлана Боян-Гладка, кандидат історичних наук, доцент кафедри етнології та археології ПНУ ім. В. Стефаника – «Хліб у народних обрядах і традиціях бойків».
15. Віра Манько, відома писанкарка та дослідниця традиційної культури – «Традиції випікання пташок в українській обрядовості».
16. Зеновія Шульга, доцент кафедри художнього текстилю Львівської національної академії мистецтв – семінар-практикум «Хліб наш насущний...» у контексті Міжнародного етномистецького проекту «Екологічний ракурс».
17. Підсумки.

ОРГКОМІТЕТ

У ДІДОВІЙ ХАТЧИНІ

23 та 24 липня у селі Яворів Косівського району відбудуться перші «Фестини» – фестиваль, спрямований на ознайомлення з гуцульською культурою і традиціями. В програмі передбачені різноманітні майстер-класи від місцевих майстрів, музичні награвання, літературні читання та лекції. Крім цього, гості отримають дивовижну можливість ознайомитись із гуцульською культурою, насолодитись красою літнього лісу, помріяти біля ватри, скуштувати місцевих наїдків та відпочити від гамору великих міст.

«Хоч ми і називаємо цю подію «фестивалем», але це буде схоже швидше на відпочинок у товаристві «своїх» людей, у вирі народної музики, традиційних ремесел та гірського повітря», – говорить одна з організаторів фестин Дарина Фурманюк.

У ПРОГРАМІ ФЕСТИВАЛЮ:

музика: виступи етно- та інді-гуртів OLOVO, Оленки, Torban, ЖИВА, а також місцевих музикантів;

майстер-класи з ліжникарства, різьби на дереві, гончарства та автентичного співу від місцевих майстрів;

лекції: «Традиційний одяг як мистецтво ідентифікації» (лектор – Богдан Петричук, етнограф, колекціонер, реконструктор) та «Лікарські трави. Коли і де збирати?»

нічні літературні читання «Містична Гуцульщина», під супровід гурту «The Orchestra of Mirrored Reflections» (darkjazz). «Містична Гуцульщина» – це народні гуцульські та закарпатські казки, які прочитають для гостей «казкарі» Томаш Деяк (поет з Ужгорода), Єва Якубовська (режисера зі Львова), Іванна Шкромида (організаторка арт-фестивалю «Трикутник» та поетка з Коломиї)

Вартість квитків – 450 грн. Ці гроші будуть спрямовані на оплату матеріалів майстрів, харчування під час фестивалю та на подальший розвиток поселення.

КІЛЬКІСТЬ МІСЦЬ ОБМЕЖЕНА – ФЕСТИВАЛЬ МОЖЕ ПРИЙНЯТИ ЛИШЕ 120 ГОСТЕЙ.

Місце проведення: село Яворів Косівського району. Для гостей фестивалю буде організований трансфер зі Львова та Косова.

Для участі у «Фестинах» необхідно заповнити реєстраційну форму: https://goo.gl/tpu9JL

«Дідова хатчина» – спільнота творчих, амбітних і свідомих людей, об'єднаних бажанням добре відпочити й поділитись такою можливістю з іншими. Зусиллями небайдужих хочемо створити мистецьке традиційне гуцульське поселення, на території якого будемо вирощувати екопродукти, відновлювати забуті ремесла, а також виготовляти руками товари, кошти від реалізації яких будуть йти виключно на розвиток поселення.

ОРГКОМІТЕТ